

Wat niet tussen de regels staat

Van onze medewerker

LEUVEN — Tristero, een jong theatergezelschap met Paul Bogaert, Peter Vandenberghe en Barbara Van Lindt, speelt op een avond drie korte stukken van de Frans-Russische schrijfster Natalie Sarraute. Het is geen lukrake potpourri. Niet alleen door de interpretatie, maar ook door de thematiek zijn de drie stukken nauw met elkaar verweven.

Teater

De protagonisten van *C'est beau*, *Pour un oui ou pour un non* en *Elle est là* zijn geen klassieke dramatische personages: ze hebben nauwelijks of geen voorgeschiedenis of ontwikkeling, hoogstens krijg je een aanduiding van de sociale laag waartoe ze behoren. Ze staan ook nauwelijks voor een gedachtengoed. De personages bestaan maar door hun dialogen, en daar verliezen ze zich dan nog voortdurend in.

In *C'est beau* is de aanleiding van het gesprek de ontzetting van ouders dat hun kind in niets op hen lijkt. Maar wat die (on)gelijkheid inhoudt, is onduidelijk. Duidelijk is alleen dat de kwaliteit van de communicatie tussen ouders onderling en met het kind omgekeerd evenredig is met het aantal woorden dat eraan vuil ge-

maakt wordt.

In *Pour un oui* proberen twee mannen ondubbeltzinnig te definiëren waarom een vriendschap onmogelijk is geworden. Het enige middel daartoe lijkt een gerechtelijke procedure te zijn. Dat dwingt het gesprek in weinig adequate schema's als billijk/onbillijk, gerechtvaardigd/willekeurig, maar er schijnt geen alternatief.

In het derde stuk, *Elle est là*, krijgt de absurde ondertoon van de voortdurende dialogen een erg paranoïde trek. Twee mannen zijn ervan overtuigd dat een vrouw een idee koestert dat hun idee wederrechtelijk zal veïstikken. Dat brengt hen tot zo'n razernij dat ze haar bijna fysiek elimineren. Tot Paul Bogaert besluit dat de enige zekere bescherming van zijn idee een radicale terugtrekking in zichzelf is.

De vreemde kwaliteit van Sarrautes dialogen sluit een levende, psychologiserende speelstijl uit. Tristero heeft dat goed begrepen. In hun imitatie en gebaren zit een onderhuidse ironie; de mensen die ze neerzetten zijn geen karikaturen, maar toch ook niet helemaal van vlees en bloed. In *C'est beau* wordt er gespeeld achter een lange tafel over de hele breedte van de scène, zodat vader, moeder en zoon wel in een tv-paneel verloren gelopen lijken. Die verwijzing staat aan bij een vaak opduikend

tema: „Wat moeten de mensen daar van denken?”

De zo begeerde gelijkheid tussen vader, moeder en zoon is paradoxaal genoeg fysiek aanwezig in de gelijke kledij van de drie spelers. In *Pour un oui* lopen de twee vrienden rond in rubberen hoestbroeken, alsof ze zich moeten beschermen tegen de woordenbrij waar ze doorwaden. In *Elle est là* komt de verbeelding van de personages het dichtst bij de karikatuur. De witte laboratoriumjassen roepen een populaire voorstelling van de geniale, maar gevaarlijk geschifte professor op.

Het valt op dat Tristero, hier met het advies van de Nederlandse actrice Marlies Heuer, een stijgend zelfvertrouwen toont in de tekstinterpretatie. Waar de dramaturgie in hun eerste voorstellingen soms een beroep deed op vergezochte ingrepen, zie je hier een precieze aanpak. Het acteren zelf is ook preciezer en overtuigender geworden. De kwaliteiten van tekst en enscenering samen maken van deze Sarraute een zeer bezienswaardige, en zelfs leuke voorstelling.

Pieter T'JONCK

Nog te zien op verschillende plaatsen in Vlaanderen, o.a. De Zeep in Ganshoren, Monty in Antwerpen, Netwerk in Aalst, Nieuwpoorttheater in Gent en Limelight in Kortrijk.